

17378
11.03.2022

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın **Tarım ve Orman Bakanı Vahit KİRİŞCİ** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM İçtüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. 11.04.2022

Nusrettin MAÇIN

Şanlıurfa Milletvekili

Gıda teminde; Covid-19 salgın krizi, iklim değişikliği krizi derken şimdi de Rusya- Ukrayna savaşının etkisini göstermeye başlamıştır. Marketlerde pandemi zamanı görmeye başladığımız panik hali, gıdaya ulaşamama stresi tekrar yaşanmaktadır.

Yerli üretimi ve üreticiyi koruyacak destekleyici tarım politikaları yerine, dışa bağımlı neoliberal tarım politikalarının sürdürülmesi tarımsal üretimdeki yapısal sorunları daha da derinleştirmektedir. Aynı zamanda genel ekonomi politikaları içerisinde tarım sektörüne yeterince önemsenmemesi, tarım sektörünün kronikleşen yapısal sorunlarının çözilememesi ve haliyle fiyatların artışı etkilemektedir. Devam edegelen yapısal sorunların yanı sıra, salgın, savaş ve iklim değişikliği ile birlikte tarım sektöründe uygulanan başarısız politikaları da gıda enflasyonun giderek artmasına yol açmaktadır

Tarım ve gıda ürünlerinde fiyat yükselişinin son 10 yılın en yüksek seviyelerine çıkmasını ana nedeni planlı üretim, üreticiyi desteklemeyen etkin bir tarım politikasının olmamasıdır. Buğday, arpa, yulaf, mısır gibi tahıllar başta olmak üzere hemen her bitkide kullanılan DAP'ın fiyatı son 10 yılda yüzde 1345 artmış durumda, son bir yıldaki artış ise bu haftaki indirimlerden önce yüzde 265'e kadar çıkmıştır. Tarımın girdisi önemli alan işgal eden mazot fiyatlarındaki KDV miktarı lüks yatlarda kullanılan mazot KDV inden yüksektir. 01 Mart 2022 tarihinden önce sulama amaçlı kullanılan elektriğin KDV si %18 olarak uygulanmaktadır. Sermaye desteğinde uzak olan çiftçi üretimde kopmak istemeyen çiftçi yüksek faizlerle borçlanarak ekip biçmeye çalışmaktadır. Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu'nun (BDDK) verilerine göre, Nisan 2021'de çiftçinin özel ve kamu bankalarına 142 milyar TL olan borcu, Temmuz'da 147 milyar 409 milyon TL'ye çıkmıştır. Borcunu ödeyemeyen çiftçi haciz şoku yaşamaktadır.

Tüm bu sorunlar çözümsüz bir şekilde devam ederken yanı başımızda Rusya-Ukrayna savaşı başlamış, ülkemizde de gıda krizi boy göstermiştir. Çünkü Rusya, Türkiye'nin en fazla ithalat ve ihracat yaptığı ülkelerin başında yer almaktadır. TÜİK verilerine göre Türkiye'nin Rusya'yla olan ticaret hacmi yıllık 34,7 milyar dolar iken Ukrayna'yla ise yine yıllık 7,4 milyar dolar, toplamda 42,1 milyar dolardır. Türkiye, tarım ürünleri ithalatında Rusya'dan en fazla ithal yapan ülke konumundadır. Türkiye,2021 yılında Rusya'dan 4,3 milyar dolarlık tarım ürünü ithal etmiştir. Ticaret Bakanlığı'nın verilerine göre Türkiye buğday ithalatının yüzde 64,6'sını

Rusya'dan, yüzde 13,4'ü ise Ukrayna'dan karşılamaktadır. Ayrıca Türkiye, ayçiçeği ithalatının yüzde 65,5'ini Rusya'dan, yüzde 4,2'sini Ukrayna'dan karşılamaktadır. Türkiye 2021 yılında Rusya'dan 1,8 milyar dolar değerinde 6,7 milyon ton buğday, 1,1 milyar dolar değerinde 913 ton ham Ayçiçek yağı, 309 milyon dolar değerinde 1,2 milyon ton arpa, 235 milyon dolar değerinde 1,1 milyon ton kepek ithal etmiştir.

Gıda temini ve gıda güvenliği Türkiye'nin bugünü , geleceği açısından yaşamsal ve stratejik öneme sahiptir. Gıda enflasyonun yüksek olması doğrudan alım gücü yetersiz olan yoksul ve ekonomik kriz dolayı işini kaybeden yurttaşları çok fazla etkilemektedir.

Bu bağlamda;

1-Çiftçinin üretime devam edebilmesi ve k gıda krizinin yaşanmaması için ek desteklemeler yapılacak mı?

2- Yurt dışında ithal ettiğimiz ancak ülkemizde de yetiştirdiğimiz baklagillerin yerli üretimi için planlama yapıldı mı?

3-Sratiik ürünler olan ve dışa bağımlılıktan kurtaracak olan, hububatlar, pamuk, ayçiçeği, soya, kanola, aspir gibi yağlı tohumlu bitkiler, nohut, mercimek, kuru fasulye gibi baklagiller, patates-kuru soğan, çay-fındık, kayısı, incir, üzüm, kiraz, zeytin-zeytinyağı gibi dış ticarete konu ürünler ile yem bitkilerin ekimi için desteklemeler gündeminize alıp gözü kulağı sizde olan çiftçiye açıklama neden yapmıyorsunuz?

4- Gıda krizi kapımızda iken kentte köye göç teşvikleri, tarım arazilerinin imara açılmasının durdurulması, zeytinliklerin talan edilmesinin önüne geçilmesi için ekip oluşturarak planlama yapılıyor mu?

5-Ayçiçek yağında yaşanan krizi bir daha yaşamaması ve çiftçinin tarımsal üretimden vazgeçmemesi için Çukurova ve Trakya bölgesinde ayçiçeği ekimi çiftçilere önerilerek desteklemeler olacak mı?

6-Tarımsal üretimde yaşanan yapısal sorunların tespit edilmesi, pandemi savaş ortamı ve iklim değişikliği etkisiyle, yaşanma ihtimali olan kıtlığa karşı gerekli önlemlerin alınması amacıyla uzun dönemli stratejiler geliştirilip kamuoyuna duyurulacak mı?